

สรุปการรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กรณีคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีถอนร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนอีกครั้ง

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
๑	ผู้แทนคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ยังคงมีหลักการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพียงแต่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วน และเนื่องจากชื่อของร่างกฎหมายและหลักการของร่างกฎหมายขัดแย้งกับหลักการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบจึงไม่สามารถเสนอได้ว่าควรแก้ไขในมาตราใดและแก้ไขอย่างไร โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมีประเด็นเสนอเพื่อให้การแก้ไขร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสามารถปฏิรูปการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างแท้จริง สรุปดังนี้	คณะอนุกรรมการยกร่างหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและอนุบัญญัติในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ๑. ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เชิญกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฯ มาชี้แจงต่อที่ประชุม โดยสรุปว่า “ คำว่าข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามมาตรา ๔๑ (๑) และมาตรา ๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น หมายถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง หรือควบคุมของหน่วยงานของรัฐที่สามารถเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้เป็นการทั่วไปโดยประชาชนไม่ต้องมีคำร้องขอ เช่น ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
		๑. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐนั้นยังอยู่ในอำนาจการใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ แม้จะบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ ไว้ก็ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนอกจากข้อมูลตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ ก็ยังเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทั้งที่ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ไม่จำเป็นต้องปกปิดไว้ แต่เมื่อมีประชาชนขอข้อมูลข่าวสารแล้วหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก็เลือกที่จะใช้ดุลพินิจสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้ก่อนแล้วให้ผู้ขอไปใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร แม้ที่สุดแล้วคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ก็ทำให้ผู้ขอนั้นได้รับข้อมูล	แต่ต้องไม่ขัดแย้งกับหลักการตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยการจำแนกกว่าข้อมูลข่าวสารใดเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะหรือไม่นั้นให้ดูที่เนื้อหาและลักษณะของข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก ๒. ระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สำนักงานคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อกำกับการปฏิรูปกฎหมายได้เชิญผู้แทนหน่วยงานไปให้ ข้อมูล ประกอบร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ต่อที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อกำกับการปฏิรูปกฎหมาย และได้มีมติพิจารณาแล้วเห็นควรให้นำเสนอร่างของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศหรือนำเสนอร่างของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ฉบับใดฉบับหนึ่งเป็นหลักก็ได้ ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการข้อมูล

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
		ข่าวสารล่าช้า ดังนั้น หลักการของกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องลดการใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ โดยควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทุกประเภท ยกเว้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศหรือข้อมูลข่าวสารลับ ซึ่งต้องกำหนดให้ชัดเจนในกฎหมายว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีลักษณะอย่างไร และเมื่อหน่วยงานของรัฐปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศหรือข้อมูลข่าวสารลับแล้วผู้ขอก็ยังมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ด้วย เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบว่าคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ๒. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในหมวดที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ยังคงมีข้อกฎหมายที่ไม่ชัดเจน จึงอาจส่งผลในทางลบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ ๓. คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ	ข่าวสารของราชการได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งที่ประชุมมีมติยืนยันให้ดำเนินการเสนอร่างกฎหมายที่ร่างโดยคณะอนุกรรมการฯ ๓. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นหลักบัญญัติเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของหน่วยงาน ๔. ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ซึ่งต้องเปิดเผยตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ๕. จากการชี้แจงของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ยังคงเป็นการเสนอในภาพรวมกว้าง ๆ ไม่ระบุว่าจะควรแก้ไขร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในมาตรา

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
		ประพฤติมิชอบเห็นด้วยกับร่างกฎหมายนี้ที่มีบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยข้อมูลความมั่นคง แต่การกำหนดการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการในด้านความมั่นคง ความลับ หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเปิดเผยได้จะต้องถูกกำหนดให้ชัดเจน และควรมีคณะกรรมการพิจารณาว่าข้อมูลที่ถูกกำหนดว่าเป็นข้อมูลความมั่นคง ความลับ หรือข้อมูลอื่น ๆ นั้น ข้อมูลใดไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เป็นข้อมูลความมั่นคง ความลับ หรือข้อมูลอื่น ๆ ๔. ควรมียกระดับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นองค์กรระดับกรม เพื่อให้มีระดับความรับผิดชอบที่สูงขึ้น เพื่อดำเนินการทั้งงานภายในประเทศและงานต่างประเทศ และยกระดับ CPI ของประเทศให้สูงขึ้น ทั้งนี้ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เคยเสนอร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องไปให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการ แต่ก็ไม่ได้มีการเสนอร่าง	ใดและแก้ไขอย่างไร แต่ได้ยืนยันจะให้แก้ไขร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยนำหลักการของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้จัดทำไว้มาพิจารณาด้วย คณะอนุกรรมการฯ จึงไม่อาจกำหนดประเด็นที่จะพิจารณาเพื่อแก้ไขร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามข้อเสนอของทั้งสองหน่วยงานได้ ๖. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้จัดทำขึ้นตามกระบวนการตรากฎหมายในขั้นตอนของฝ่ายบริหาร ซึ่งรวมถึงการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายและมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว อีกทั้งในชั้น

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
		พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ต่อรัฐสภาแต่อย่างไร โดยหลักการของ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. นั้น คล้ายกับหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งหมด และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบจะมีประโยชน์ต่อประเทศไทยเป็นอย่างมากเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต ส่งผลให้การบริหารงานภาครัฐมีความโปร่งใส โดยสรุปคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบยังคงยืนยันหลักการให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ.	การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของคณะอนุกรรมการฯ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก็ได้ นำ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาพิจารณาเปรียบเทียบด้วยแล้ว และในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ก็มีการรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ด้วยแล้วเช่นกัน ดังนั้น จึงมีความเห็นว่าในชั้นนี้ ยังไม่มี เหตุ ให้ ตั้ ง แ ก้ ขั้ ร ่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แต่อย่างไร

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
๒	ผู้แทนองค์กรต่อต้านการคอร์รัปชัน (ประเทศไทย)	๑. พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายกลางที่วางหลักการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะในความครอบครองของทางราชการทั้งปวง โดยถือเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องเปิดเผย และเป็นสิทธิอันชอบธรรมของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้น โดยไม่ต้องร้องขอ ยื่นเรื่องขอ และไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ๒. บทหลักการนี้ จึงไม่ควรนำบทบัญญัติที่เป็นข้อห้าม ข้อยกเว้นที่ชัดเจนารมณการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมาบรรจุไว้เกินจำเป็น เช่น เรื่องเกี่ยวกับความมั่นคง ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น ๓. ผลประโยชน์ของสาธารณะ และผลประโยชน์ของประชาชนสำคัญกว่าหน่วยงานของรัฐและตัวบุคคล ดังนั้น การปกปิดข้อมูลข่าวสารจะทำได้ เว้นแต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้โดยแจ้งชัด ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐจะออกกฎ ระเบียบ ประกาศ ที่ขัดต่อหลักการนี้มิได้ ๔. อำนาจในการใช้ดุลพินิจของบุคคลหรือคณะบุคคลว่าข้อมูลใดเปิดเผยได้หรือไม่ พึงหลีกเลี่ยงหรือมีได้อย่างจำกัดภายใต้เงื่อนไขที่	

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
		กำหนดไว้แจ้งชัด ๕. การเปิดเผยข้อมูลต้องไม่ล่าช้า ทันต่อเหตุการณ์ จัดทำให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล Open Government Data ในรูปแบบดิจิทัล เปิดให้สามารถเชื่อมต่อผ่านระบบคอมพิวเตอร์ได้ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ได้สะดวก รวดเร็ว ๖. ข้อบัญญัติหรือกฎหมายใดที่อ้างถึงการปฏิบัติในอดีตหรือจารีตนิยม หรือกรณีที่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะนั้น จำเป็นต้องทบทวนและหากจำเป็นควรยกเลิก เพื่อไม่ให้นำมาเป็นข้ออ้างในการปกปิดข้อมูลโดยมิชอบ และกำหนดขอบเขตข้อมูลปกปิดให้ชัดเจนและเหลือจำนวนให้น้อยที่สุด ๗. กำหนดบทลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ สำหรับบทลงโทษการเปิดเผยข้อมูลที่ผิดเจตนารมณ์ของกฎหมายให้เป็นไปตามกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๘. หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องประกาศรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล การกำหนดชุดข้อมูลที่ต้องแจ้งและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ โดยเฉพาะชุดข้อมูลถือเป็น	

ลำดับที่	ผู้แสดงความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	สรุปผลการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
		หัวใจสำคัญตามภารกิจหลักของหน่วยงานนั้น โดยกำหนดประเภทข้อมูลที่หน่วยงานรัฐต้องเปิดเผยทันที หรือเปิดเผยตามรอบระยะเวลา หรือเปิดเผยเมื่อมีการดำเนินการเป็นประจำ ๙. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การร่วมทุนรัฐกับเอกชน การให้สิทธิสัมปทาน สัญญาใด ๆ ที่รัฐทำกับเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ ๑๐. การกำหนดให้ข้อมูลใดเป็นความมั่นคงของรัฐและความลับของทางราชการ จะต้องมียกเว้นที่ชัดเจนและประกาศต่อสาธารณะ บนหลักการนี้ หลักเกณฑ์ที่กำหนดควรได้มาตรฐานสากล และเหมาะสมตามหลักวิชาการ ๑๑. หน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องมีศักยภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติตามหลัก Open Government Data ได้ เพื่อให้กฎหมายมีผลในทางปฏิบัติมากขึ้น โดยสรุปควรนำร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ที่จัดทำโดยสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมาประกอบการพิจารณาเทียบเคียง	

